

PO ZADNJEM GOVORU GENERALA DE GAULLA PO TELEVIZIJI

SPORAZUM O ALŽIRIJI BO KMALU OBJAVLJEN?

De Gaulle: neodvisna Alžirija in zaščita francoske manjšine ali pa razdelitev dežele - Alžirci: nova država naj raste ne svojo vrhovnost tudi na Saharo - „OAS bo kljub izsiljevanju, ropanju in umorom propadla“

Medtem ko je začasna alžirska vlada zasedala v Tunisu in pretresala zadnje francoske predloge za bodočo ureditev severnoafriške dežele ob Atlaskem gorovju, je general Charles De Gaulle imel nov nagovor na francoski narod. Nekateri so celo pričakovali, da bo francoski predsednik v ponedeljkovem radiotelevizijskem govoru napovedal prenehanje sovražnosti med francosko vojsko in narodnoosvobodilnimi alžirskimi oddelki. To se sicer ni zgodilo, vendar je treba omeniti, da je bil De Gaulle tokrat jasnejši kot običajno, tako da je zdaj tudi širša javnost lahko seznanjena, pod kakšnimi pogoji je francoska vlada pripravljena skleniti sporazum s predstavniki alžirskega ljudstva.

»Gre nam — je med drugim dejal De Gaulle — za to, da v najkrajšem času dosežemo mir in da pomagamo Alžiriji, da sama prične odločati o svoji usodi.« To naj se doseže s tem, da se osnuje začasna izvršilna oblast, Francija pa je že pripravljena pripoznati brez kakršnegakoli pridržka neizbežen izid plebiscita, se pravi suvereno in neodvisno alžirsko državo.

ZA PRIJATELJSKO SODELOVANJE

V tej zvezi je De Gaulle še pristavil, da je Francija voljna vzpostaviti z novo državo tesno sodelovanje, čeprav bi to zanj terjalo mnoga in občutna bremena, a s pogojem, da se »spoštujejo bistvene francoske koristi, zlasti v Sahari«, in da se evropski manjšini, živeči v Alžiriji, zagotovi pravica do sodelovanja pri javni upravi in da se zagamčijo varnost oseb, njihov poseben način življenja in njihova imovina.

Po teh besedah lahko naredimo predvsem dva zaključka. Za De Gaulle ni že danes več nobenega dvoma, da bo iz plebiscita izšla neodvisna alžirska država, ki jo bo Francija na vsak način priznala. Francoski predsednik pa si želi ohraniti prijateljsvo nove države in ji je pripravljen tudi pomagati, a v tem primeru zahteva predvsem trdno zaščito za francosko manjšino, ki šteje danes približno milijon duš in ki bo ostala v Alžiriji.

Ta bi bila po De Gaullovem mnenju najboljša rešitev. Ker pa je Francija odločena izpeljati do kraja svoj dekolonizacijski načrt v Alžiriji, ima pripravljeno še drugo rešitev, ki jo bo uveljavila, če ne bo mogoče doseči sporazuma na osnovi zgoraj omenjenih predlogov. Kakšna naj bi bila druga rešitev, De Gaulle sicer ni povedal, vendar je jasno, da je pri tem mislil na razdelitev

današnje Alžirije, tako da bi v enem predelu živeli Alžirci, v drugem pa francoski kolonisti.

Francoski predsednik je hkrati poudaril, da »se prav hitro bliža trenutek, ko bo Francija podrobno objavila svoje predloge in ponudbe«, tako da se bo lahko ves svet prepričal, kako Francija želi koristiti Alžiriji in vzpostaviti z njo plodne in prijateljske odnose.

STALIŠČE DO OAS

Francoska in svetovna javnost je z velikim zanimanjem pričakovala zadnji De Gaullov govor tudi zato, ker je bila radovedna, kakšno stališče bo zavzel do francoskih skrajnežev, organiziranih v OAS. Zanimanje je bilo povsem upravičeno, ker so pristaši tajne teroristične organizacije zlasti v zadnjem času razširili svojo zločinsko dejavnost tudi na ozemlje Francije in postal čedalje drzejši.

Kljub vedno številnejšim atentatom v samem Parizu in drugih francoskih mestih kljub sumljivemu zadržanju dela vojske in celo policije pa je De Gaulle — če sodimo samo po zadnjem televizijskem nastopu — ohranil hladno kri in se obnašal, kot da se ga vse to skoraj ne tiče. »Medtem ko se je začrtovala pot k miru — je dejal — so se nekateri nevredni Francozi lotili prevratniške in zločinske dejavnosti.« Že dvakrat — je nadaljeval — so skušali, polastiti se oblasti, a so propadli. Enak cilj zasledujejo

tudi v tem trenutku, a bodo kljub izsiljevanju, ropanju in umorom spet propadli. »Narod jih zaničuje — je zaključil De Gaulle — in jih obsoja. Njihova usoda je odvisna od policije in sodstva.«

SE BO OBNESLA TAKA PATERNALISTIČNA POLITIKA?

Glede na obseg, ki ga je teroristična dejavnost zavzela ne samo v dveh glavnih alžirskih mestih — Oranu in Alžiru —, temveč tudi v sami Franciji, se je marsikdo začudil, da De Gaulle ni napovedal nobenih novih ukrepov, ampak je le zagrozil, da se bo v primeru potrebe poslužil tistega člena ustave, ki mu dovoljuje, da prevzame vso oblast v državi v svoje roke, kot se je že zgodilo v lanskem aprilu. To pomeni, da tudi v tem trenutku odklanja pomoč, ki mu jo ponujajo nekatere stranke, in da povsem zaupa samemu sebi ter vplivu, ki ga njegova oseba ima na generale, poveljnike policije in zlasti na francosko ljudstvo.

Nobenega dvoma ni, da je Francijo doslej reševala pred katastrofo predvsem De Gaullova močna osebnost, a marsikdo ni več prepričan, da bo takó tudi v bodočih dneh, zlasti če se bodo pogajanja z Alžirci predolgo zavlačevala. Osebna in paternalistična politika se namreč lahko obnese le za določen čas, kar velja predvsem za Francoze, ki kljub svojemu nacionalizmu vendarle imajo za seboj bogato demokratično tradicijo.

Nezadržen zgodovinski razvoj

Rešitev alžirskega vprašanja pa seveda ni odvisna samo od De Gaulle in notranjepolitičnih razmer v Franciji, temveč tudi od začasne alžirske vlade in njene narodnoosvobodilne vojske. Kot smo že omenili, alžirski voditelji proučujejo zadnje francoske predloge in je treba vsak čas pričakovati, da bodo De Gaullu dali dokončni odgovor.

Kakšen bo ta odgovor danes še ni natančno znano, vendar se najbrž ne bo mnogo oddaljil od stališča, ki je bilo te dni že obrazloženo v alžirskih listih. Iz njih izhaja, da Alžirci postavljajo Franciji naslednje temeljne zahteve. V prvi vrsti terjajo popolno neodvisnost Alžirije in pravico, da njihova bodoča vlada vodi takšno notranjo in zunanjo politiko, ki bo ustrezala koristim države. Nadalje zahtevajo, naj nova država obsega celotno alžirsko ozemlje, in zato odklanjajo kakršnokoli razdelitev. Vr-

hovnost nove države naj se raztegne tudi na Saharo, tako da bo Alžirija lahko deležna njenega bogastva. Končno poudarjajo, da je prenehanje sovražnosti možno le, če se prej sklene natančen sporazum o vseh odprtih vprašanjih in če se Alžircem zagamči, da bodo lahko povsem svobodno odločali o lastni usodi.

Po najnovejših vesteh se zdi, da je zadnji De Gaullov govor imel ugoden odmev v krogih alžirske vlade. Morebiten sporazum pa ne more takoj stopiti v veljavo, ker mora sklep začasne vlade dokončno odobriti revolucionarni svet, ki je najvišje politično in vojaško predstavništvo alžirskega ljudstva.

TERORISTIČNA DEJAVNOST POSPEŠENA

Medtem se v alžirskih mestih z nezadržno silo nadaljuje teroristična dejavnost na-

(Nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

• NEDELJA, 11. februarja, ob: 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Slovenski narodni motivi; 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice Sv. Justa; 11.30 Oddaja za najmlajše: »Pripovedka o Cerkniškem jezeru« (Desa Kraševac), igrajo člani RO; 12.15 Vera in naš čas; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi; 15.40 Portret v miniaturi: Milva; 17.00 Za smeh in dobro voljo (Ponovitev); 18.30 Obisk v naši diskoteki; 19.15 Nedeljski vestnik; 22.00 Nedelja v športu.

• PONEDELJEK, 12. februarja, ob: 18.00 Italijanščina po radiu; 18.30 Mladi solisti — pianist Nino Gardi; 19.00 Znanost in tehnika — Aldo Stefančić: »Biološki učinki gama-zarkov«; 20.30 Robert Schumann: »Genovefa«, opera v 4 dej. Približno ob 21.15 »Opera, avtor in njegova doba«.

• TOREK, 13. februarja, ob: 18.00 Radijska univerza — Tone Penko: Hormoni: »Možganski podvesek«; 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše; 21.00 Slovenske Lavre — Martin Jevnikar: »Janez Trdina in Staretova Francka«; 21.40 Koncert violinista Dejana Bravničarja, pri klavirju Leon Engelman; 22.00 Obletnica tedna — Alojz Rebuta: »Sporazum o Alžiriji«; 22.15 »Sporazum o Alžiriji«; 22.30 »Sporazum o Alžiriji«; 22.45 »Sporazum o Alžiriji«; 23.00 »Sporazum o Alžiriji«.

• SREDA, 14. februarja, ob: 18.00 Slovenščina za Slovence; 18.30 Italijanski operni pevci: »Franco Corelli«; 19.00 Zdravstvena oddaja (dr. Milan Starec); 20.30 »Lutke mojstra Gabrijela«, igra (Michal Tonecki - Franc Jeza), igrajo člani RO; 22.00 Stjepan Sulek: »Drugi klasični koncert« — Anton Dobronič: Plesi z otoka Kleše.

• ČETRTEK, 15. februarja, ob: 18.00 Radijska univerza — Msgr. Jakob Ukmar: Iz zgodovine vesoljnih cerkvenih zborov. »Kaj so vesoljni zbori?«; 18.30 Iz italijanskega glasbenega ustvarjanja: »Koncerti v Avgusteu: Heroična doba 1915-1925«; 19.00 Širimo obzorja: Sveta si zemlja in blagor mu, komur plođi — Rado Bednarik: »Trtica rodila je«; 20.30 Simfonični koncert. Približno ob 21.20 Književnost — Josip Tavčar: »Silvio D'Amico: Okna na trgu Navona«. Približno ob 22.15 Claudio Gorlier: Kultura New Deala.

• PETEK, 16. februarja, ob: 18.00 Italijanščina po radiu; 18.30 Skladbe sodobnih jugoslovanskih avtorjev; 19.00 Sola in vzgoja — Ivan Theuerschuh: »Medsebojno spoštovanje med starši in otroki izginja«; 21.00 Koncert operne glasbe; 22.00 Novele 19. stoletja — Godfried Keller: »Lišček«; 22.20 Moderna sonata — Manuel Ponce: Sonata meridionale za kitaro, Nino Rota: Sonata za violo in klavir.

• SOBOTA, 17. februarja, ob: 15.30 »Tropski uroki«, igra v 3 dej. (Alberto Donini - Nada Konjedic), igrajo člani RO; 17.45 Dante Alighieri: Božanska komedija — Nebesa, 14. spev. Prevod A. Gradnik, pripravil B. Tomažič; 18.30 Jazz panorama; 19.00 Pomenek s poslušalkami; 20.40 Zbor »France Prešeren«; 21.00 Za smeh in dobro voljo.

TEDENSKI KOLEDARČEK

11. februarja, nedelja: 6. po Razglasenju
12. februarja, ponedeljek: Sedem sv. ustan.
13. februarja, torek: Albuin
14. februarja, sredo: Valentin
15. februarja, četrtek: Faustin
16. februarja, petek: Julijana
17. februarja, sobota: Frančišek Clet

ZNAMENITA ZBIRKA

V nemškem mestu Kölnu so odprli največji muzej fotografskih zbirk. V njem je shranjenih nad 36 tisoč izvirnih posnetkov. Največja redkost je prva fotografija iz leta 1826, ko se je fotografska umetnost šele rodila. Zbirka je pravzaprav zasebna last profesorja Gernsheima. Narastla pa je tako, da je samo za njeno vzdrževanje potrebnih 100 tisoč mark letno. Zato je prepustil zbirko, ki predstavlja vrednost 375 milijonov lir, državi. Gernsheim je pa postal raynatelj tega edinstvenega muzeja na svetu.

Izdaja Konzorcij Novega lista • Odgovorni urednik Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« - Trst, ulica Sv. Frančiška 20 - Telefon 29-477

Sporazum o Alžiriji bo kmalu objavljen?

(Nadaljevanje s 1. strani)

cionalistične organizacije OAS. Samo v soboto ter nedeljo je zgubilo življenje 38 oseb, kakih 50 pa jih je bilo ranjenih. Posebno aktivnost so teroristi razvili v ponedeljek, ko je bil napovedan De Gaullov govor. V mestu Oranu so ugrabili ravnatelja radijske postaje in nekaj tehnikov in s tem preprečili prenos govora. V istem mestu so ponoči vdrl v tiskarno nekega dnevnika in prisilili delavce, da so natisnili poseben proglas OAS, ki je izšel na eni celi strani lista.

V Alžiru je med De Gaullovim govorom na ulicah nastal takšen ropot z vsemi močnimi predmeti, da dejansko ni bilo moč slišati predsednikovih besed. Vse kaže, da organi javne varnosti ne morejo več obvladati položaja, oziroma da se osrednja vlada kdovekako ne briga, da bi popolnoma zatrla teroristično dejavnost, ker računa, da se bo nehala sama ob sebi, ko bo dosežen sporazum z Alžirci, in ko bo evropskim kolonistom nehala prihajati pomoč iz domovine. V tej luči je treba tudi gledati na De Gaullovo napoved, da se bo še to leto večina francoske vojske vrnila iz Alžirije v Francijo.

Ko zaključujemo te vrstice, je dospela

vest, da se je v Tunisu zaključilo izredno zasedanje alžirske začasne vlade in da je bilo izdano kratko poročilo, v katerem je le rečeno, da je vlada proučila zadnje dogodke in sprejela ustrezne sklepe. Hkrati se je zvedelo, da se bosta nekje v bližini Pariza sestala francoski minister za alžirske zadeve Joxe in alžirski zunanji minister Saad Dahlab, ki bosta verjetno razpravljala o zadnjih predlogih.

Medtem nekateri maroški listi pišejo, da se je vojna v Alžiriji dejansko že zaključila in da se lahko v najkrajšem času pričakuje objava sporazuma. Večina opazovalcev pa je mnenja, da se vprašanje ne bo še popolnoma rešilo, ker se s sporazumom nikakor ne bodo sprijaznili skrajnejši iz OAS. Ti bodo verjetno delali težave novi začasni izvršilni oblasti in skušali motiti potek plebiscita.

Ze danes pa je gotovo, da je njihova dejavnost obsojena na neuspeh in da ne bo imela drugih posledic kot nove žrtve in novo gorje. Po dolgoletnih krvavih bojih, ki so terjali milijon človeških žrtev, pa bodo Alžirci dosegli neodvisnost, kar ne bo v korist samo njim, temveč tudi Franciji, ki se je že tako predolgo skušala protiviti nezadržnemu razvoju zgodovine.

Gospodarska vojna

Napetost med Združenimi državami in med Kubo je prišla v soboto do svojega viška. Predsednik Kennedy je dal ukaz za popolni bojkot trgovine s Kubo. Otok je precej prizadet, ker so bile Združene države glavni odjemalec kubanskega sladkorja.

Z Združenimi državami so potegnile tudi južno-ameriške države. Argentinski predsednik Frondizi, ki se je nekaj časa upiral, da bi se pridružil gospodarskemu bojkotu, se je moral zdaj ukloniti pritisku armade. Argentinsko zunanje ministrstvo je celo javilo, da bo Argentina pretrgala že prihodnji teden tudi vse diplomatske stike s Fidel Castrovo vlado.

Zato se v Ameriki tudi čudijo, ker so v Vatikanu sprejeli poverilne listine kubanskega novega poslanika.

Smrt pod zemljo

V sredo zjutraj se je pripetila v premo-govniku Luisental pri Saarbrückenu na Nemškem velika nesreča. Eksploziral je plin grizu in rovi so se začeli posipati. 125 rudarjev je do smrti zmečkalo, 72 jih je pa hudo ranjenih. Najhuje pa je, da je v podsutih rovih zaprtih 69 delavcev. Oblasti so alarmirale vsa rešilna sredstva, da bi se prikopali do zasutih rudarjev in jih morda še rešili. V rudniku so zaposleni tudi nekateri izseljenci iz beneško-slovenskih vasi.

Berg Isel Bund

V tirolski organizaciji Berg Isel Bund, ki se bori za nemštvo Južne Tirolske, je prišlo do ostrih notranjih nasprotij. Štirje vodilni člani zveze, med temi tudi bivši avstrijski podtajnik v zunanjem ministrstvu profesor Gschnitzer, so izstopili iz odbora. Svoj korak opravičujejo z navzkrižjem s predsednikom Widmoserjem in z voditelji po-

krajinskih celic. Ozadje spora je pa bolj načelno. Gre baje za spor med zmernim in ostro nacionalističnim krilom zveze. Zmagali so ti zadnji, ki zahtevajo, naj se boj za Južni Tirol še poostri.

Predlog za Berlin

Sovjetski zunanji minister Gromiko je pred tremi tedni obrazložil ameriškega poslaniku Thompsonu nov predlog za rešitev berlinskega vprašanja. Berlin naj bi postal po novem načrtu svobodno mesto in član Združenih narodov. Vse tuje vojaške čete naj bi se umaknile iz mesta.

Novi predlog, da bi Berlin spremenili v samostojno mestno republiko, je pa nalletel v Zahodni Nemčiji na velik odpor. Politične stranke, ki še vedno poudarjajo, da se mora vsa Nemčija združiti, trdijo, da nameravajo Sovjeti razdeliti nemški narod na tri državne enote in polagoma utopiti nekdanje nemško glavno mesto v Vzhodno nemško republiko, ki je popolnoma odvisna od Sovjetske zveze.

Vatikanski koncil

Papež Janez XXIII. je v petek izdal papeško pismo »Consilium«, s katerim sklicuje II. vatikanski vesoljni cerkveni zbor za dne 11. oktobra 1962.

Lani za božič je z bulo »Humanae salutis« napovedal koncil za letošnje leto. Pridržal pa si je napoved natančnega datuma, kar je storil sedaj. V pismu pojasnjuje pa pež, da je izbral 11. oktober, ker je prav istega dne leta 431 cerkveni zbor v Efezu proglasil Marijo za Mater božjo.

Obsežna pripravljala dela za cerkveni zbor so v večini že pri kraju. Škofje so preko posebnih komisij že dali svoje predloge v pretres. Od vesoljnega cerkvenega zborovanja si obetajo zlasti globoko obnovo verskega življenja.

Posvetovanje za sestavo vlade

Predsednik republike Gronchi je v sredo zaradi poslabšanja bolezni — zbolel je namreč za gripo — že drugič moral prekiniti razgovore s političnimi osebnostmi, s katerimi se običajno posvetuje, preden določi novega ministrskega predsednika z nalogo, da sestavi novo vlado. Po splošnem mnenju bo ta naloga ponovno zaupana A. mintoru Fanfaniju, ki ga poleg demokratičstvanov predlagajo tudi socialni demokrati in republikanci, se pravi vse tri stranke, ki bi morale podpirati novo sredinsko-levičarsko vlado.

Medtem se je že sestel vsedrjavni svet Kršč. demokracije, ki je iz svoje srede izvolil predsednika, tajnika in osrednje vodstvo stranke. Za predsednika, ki pa ima v stranki zgolj častno funkcijo, je bil ponovno izvoljen senator Piccioni, za glavnega tajnika pa je bil potrjen poslanec Moro. Čigar vpliv v stranki se je po neapeljskem kongresu ogromno povečal. Veliko večino odborniških mest so zasedli pristaši Morove in Fanfanijeve struje, po eno mesto pa so dobile tudi ostale štiri struje. V vodstvu je zato zastopana vsa stranka.

V vseh drugih italijanskih strankah te dni živo razpravljajo o zadnjem demokratičstanskem kongresu. Javnost pa je posebno pozorna na odmev, ki ga je kongres imel v vrstah socialistov, saj je v veliki meri prav od njih odvisno, če bo Italija dobila sredinsko-levičarsko vlado. Avtonomistična stru-

ja, ki jo vodi Nenni, je sklepe demokratičstanskega kongresa pozitivno ocenila, češar pa ni mogoče stoddostno trditi za levičarje v stranki. Ti namreč zahtevajo, naj socialisti podpro novo vlado le v primeru, da ta v celoti sprejme program, ki ga je soglasno odobril osrednji strankin odbor.

Kakšen bo dejanski razvoj dogodkov, da nesicer še ni mogoče natančno predvideti, vendar vsi znaki kažejo, da se nahajamo pred važnim mejnikom v vsej povojni italijanski politiki. Vprašanje bo vsekor razčiščeno v najkrajšem času.

Vendar bo poletel

Ameriška organizacija za vesoljske polete je uradno naznanila, da bo polkovnik John Glenn poletel v vsemirje v sredo, 14. februarja. Zadnjikrat je bil polet odložen na dan 3. februarja, a je bil zaradi nekih tehničnih napak odložen na prihodnjo sredo.

V zvezi s poletom je predsednik Kennedy predložil zakonski osnutek, ki bo urejeval bodoče znanstvene vsemirske poizkuse. Predvsem se bo osnovala posebna družba pod nadzorstvom ameriškega kongresa, ki bo edina smela pripravljati tovrstne polete. Doslej so namreč tekmovali s sputniki razne znanstvene ustanove in celo različne vrste kot mornarica, letalstvo v armadi sami. Zato se je tudi marsikateri polet ponesrečil.

Tujski promet v Italiji

Po zadnjih uradnih podatkih je lani obiskalo Italijo 18 milijonov 866 tisoč tujih turistov, to je 5 odstotkov več kot leta 1960, čeprav so tedaj bile v Rimu Olimpijske igre. Od lanskega prometa je Italija imela 465 milijard lir dohodkov.

Največ turistov (4.750.000) je prispelo iz Zahodne Nemčije. Avstrijci, ki so doslej vedno na drugem mestu, so lani zdrknili na 5. mesto. Medtem ko je leta 1960 obiskalo Italijo 2.254.986 Avstrijcev, jih je lani bilo samo 1.150.000, kar je treba pripisati dogodkom v Južnem Tirolu. Povečal se je pa prihod turistov iz Anglije in skandinavskih držav.

MARŠAL TITO OBISČE SUDAN

Jugoslovanski predsednik Tito, ki se že nekaj dni nahaja na kratkih počitnicah v Združeni arabski republiki, bo ob tej priložnosti opravil neuradni obisk tudi v Sudanu.

TUJE INVESTICIJE V ITALIJI

Zavod za zunanjo trgovino v Rimu poroča, da so tuje investicije v Italiji lani dosegle vrednost kakih 148 milijard lir. Na prvem mestu je zlasti ameriški kapital. Od leta 1958 je s tem kapitalom bilo ustanovljenih 135 podjetij, vseh ameriških podjetij pa je danes v Italiji 350.

NOVA PREMIERA SLOV. GLEDALIŠCA

V soboto, 17. t. m., bo v tržaškem Avditoriju nova premiera Slov. gledališča v Trstu. Uprizorilo bo igro v dveh dejanjih »Mišnica«, katere avtor je Agatha Christie. Delo bo režiral Adrijan Rustja.

Ni bilo nobenega atentata

Sovjetsko zunanje ministrstvo je odločno zanikalo vest, da je bil prejšnji mesec izvršen na predsednika Hruščeva atentat, ki pa se je ponesrečil. Glasnik zunanjega ministrstva je vest označil za »plod domišljije, za neumno in za popolnoma neosnovano«.

Zadeva je kljub temu zanimiva, ker jo je med prvimi razširil moskovski dopisnik italijanskega komunističnega dnevnika Unità, ki je navadno dobro obveščen o tem, kar se dogaja v Kremlju in zato nima nobene koristi razširjati senzacionalnih, netočnih in neosnovanih vesti.

Nikite Hruščeva ni že 40 dni v Moskvi in šele včeraj so uradno sporočili, da se nahaja na počitnicah ob Črnem morju. Zahodni tisk je vest o atentatu brž spravil v zvezo z zakulisnim bojem, ki se bje med pristaši sedanjega ministrskega predsednika in stalinisti. Ta boj gotovo obstaja, saj bi drugače Hruščev na zadnjem kongresu stranke ne izvedel tako ostrega napada na staliniste, vendar nobenega resnega znaka ni, da bi med političnimi nasprotniki moglo priti do kakega krvavega obračunavanja.

Pomoč ostane

Ameriški zunanji minister Rusk je pred dnevi izjavil, da bo njegova vlada tudi v bodočnosti nudila pomoč Jugoslaviji. Vlada namreč meni, da ni nobenega dokaza, da bi Jugoslavija ne vodila več neodvisne zunanje politike, čeprav vlada v državi komunistični režim.

Rusk je to pojasnil zlasti v zvezi s pritiskom, ki so ga določeni krogi izvajali na ameriško vlado, naj ustavi pomoč Jugoslaviji, češ da se ta sedaj sumljivo nagiba k vzhodnemu taboru.

Iz Slovenije:

V LJUBLJANI BODO GRADILI TOPLARNO

V slovenski prestolnici bodo v kratkem pričeli graditi toplotno, to je objekt, kjer bodo proizvajali tako toplotno kot električno energijo za potrebe mesta. Novost je v tem, da bodo na enem samem kraju proizvajali obe energiji, ki se bosta po posebnem omrežju prenašali do posameznih potrošnikov.

Stroški za gradnjo toplotarne znašajo skupno 10 milijard in 73 milijonov din. Dela pa se bodo predvidoma zaključila leta 1964.

Preureditev železarne na Jesenicah

Železarna na Jesenicah bo prejela od Ameriške banke za izvoz in uvoz 15 milijonov dolarjev posojila, s katerim bo korenito izboljšala svoje naprave in si tudi nabavila nove. S to preureditvijo se bo železarna uvrstila na eno prvih mest v jugoslovanski železarski industriji ter bo hkrati lahko z večjim uspehom tekmovala na inozemskem trgu.

Tujski promet

Iz uradnih podatkov izhaja, da je v 30 večjih turističnih krajih Slovenije bilo lani nekaj več kot 2 milijona 300 tisoč nočitev, to je 2 odstotka več kot v letu 1960. Medtem ko se je število nočitev tujih turistov povečalo za 16%, je število nočitev domačih turistov znatno padlo.

Nesramen slepar

V Monzi je roka pravice zgrabila bančnega poslovalca Emanuela Caraffo, ki se je okoristil z milijoni prihrankov revnih delavcev. Mož je zavohal, da bi bili italijanski delavci v Švici dober vir sleparskih dohodkov. Zato je leta 1948 ustanovil bančno poslovalnico Eximport. Izseljencem v Švici je spočetka zamenjaval franke po višji vrednosti, kot je bila v veljavi. Šest let je kupčija kar dobro nesla, saj so mu delavci zaupali skoro eno milijardo lir. Polagoma pa je brezvestnež začel zaupanemu vsote zadrževati in jih je uporabljal za podpiranje lastnega podjetja za prodajo televizorjev. Podjetje pa je zašlo v slabe vode in ni več mogel izplačevati svojcem izseljencev in doposlanih prihrankov. Nad 600 delavcev je prišlo po tej slepariji ob ves svoj trdo prislužen denar.

Volitve na Finskem

V nedeljo in v ponedeljek so imeli na Finskem državnozborske volitve. Borile so se v glavnem štiri vodilne stranke, in sicer: kmečka stranka, komunistična, socialdemokratska in konservativna. Volilna udeležba je bila zelo velika, nad 81 odstotkov na sevu, v južnih pokrajinah celo stoddostna. Najhujši boj sta vodili kmečka stranka, ki je na vladi, in komunistična, ki zahteva tesnejše stike s Sovjetsko zvezo. Največ glasov je dobila prva. Na drugem mestu so socialni demokrati, medtem ko so komunisti zgubili precej glasov.

Volitve so poučne zategadelj, ker kažejo, da se finski narod upa svobodno odločati kljub bližini in pritisku Sovjetske zveze.

Tržaškega

S SEJE DEVINSKO-NABREŽINSKEGA OBČINSKEGA SVETA

Na ponedeljkovi seji devinsko-nabrežinskega občinskega sveta je glavni predmet razprave tvorilo županovo poročilo o obisku, ki ga je župan skupno z dvema odbor-nikoma opravil pri devinskem princu. Občinsko odposlanstvo je skušalo s princem rešiti več upravnih vprašanj, ki že dolgo čakajo na rešitev. Zemljišče, kjer so po prvi svetovni vojni zgradili štivansko pokopališče, je bilo na primer do pred kratkim vključeno na princa. Ker je to pokopališče danes pretesno, ga namerava občina razširiti, a tudi bližnje zemljišče je bilo last princa. Ta je že večkrat obljubil, da bo zemljišče odstopil, a doslej še ni bila sklenjena kupoprodajna pogodba.

Pred kratkim pa je princ tudi to zemljišče prodal štivanski papirnici, ki je danes njegov zakonit lastnik. V tej zvezi je princ izjavil, da se je papirnica obvezala, odstopiti občini zemljišče okrog pokopališča pod enakimi pogoji, kot bi ga bil on odstopil. Zato bo uprava morala to zadevo sedaj urediti s papirnico.

Princ je lastnik tudi zemljišča, kjer je občina po tej vojni zgradila stopnišče v devinsko pristanišče. Ker je to zemljišče sedaj naprodaj, se je občina pozanimala, da bi končno postala lastnik stopnišča. Princ se o tem ni izjavil, temveč le obljubil, da bo občino obvestil, preden bo sklenil kupoprodajno pogodbo.

Občinsko odposlanstvo je zatem sprožilo vprašanje devinskega starega gradu in se pritožilo, ker je princ onemogočil obisk starih ruševin, kar škoduje tujskemu prometu. Princ se je strinjal, da je treba to vprašanje rešiti in je predlagal, naj bi do-stop do starega gradu bil dovoljen le nekaj ur dnevno in da bi bilo treba tudi nastavi-ti čuvaja, ki bi nadzoroval obiskovalce.

Župan in odborniki so se tudi zavzeli, da bi se odprla javnosti steza, ki vodi od devinskega gradu do Sosljana (po Stenah), kar predstavlja idealni prostor za sprehode. A tudi o tem se princ ni hotel izjaviti in iznašal neke pomisleke, ki po našem ni-so nikakor utemeljeni.

Svet je po daljši razpravi vzel na znanje županovo poročilo in soglasno ugotovil, da je treba vsem tem vprašanjem posvetiti največjo pozornost.

Za rešitev problema stopnišča in bivšega parkirnega prostora je bila imenovana posebna komisija, ki jo sestavljajo župan in

svetovalci Kravanja, dr. Škerk in dr. Rinaldini. Naloga komisije je, da prouči predlo-ga, ki jih občini postavlja lastnik bivšega parkirnega prostora, trgovec Ciclitira iz Trsta, in ki bo po vsej verjetnosti postal tudi lastnik stopnišča. Ta namreč predlaga, naj mu občina za zemljišče v Devinu odstopi parcelo v nabrežinskem Bregu in sicer v razmerju 1:3,3 ali pa kupi zemljišče po 12 tisoč lir za kv. m. V primeru sporazuma bi Ciclitira umaknil tožbo, ki jo je proti občini vložil na državni svet, ker mu ni bilo izdano dovoljenje za gradnjo vile v bližini devinskega pristanišča.

Repentabor:

TRIJE NOVI ODBORNIKI

V soboto je bila na repentaborskem županstvu redna seja občinskega sveta. Ta je najprej soglasno potrdil izvolitev dveh novih svetovalcev, in sicer Branka Lupinca ter Alojza Miliča, ki sta prevzela mesto dveh drugih svetovalcev Slovenske liste, katera sta odstopila. Zatem je svet z večino glasov odobril obračun leta 1961 in vzel na znanje odstop odbornika Veljka Guština in namestnikov Josipa Lazarja in Ferdinanda Križmana.

S tajnim glasovanjem so svetovalci končno izvolili za novega odbornika Maksa Guština, ki je prejel 7 glasov, šest glasovnic pa je bilo belih. Za namestnika pa sta bila imenovana Ivan Purič in Jože Škamperle, ki sta dobila s oziroma 8 glasov. Ostali svetovalci so oddali bele glasovnice.

Slivno:

POSPEŠITI JE TREBA UREDITEV CESTE

Cesta iz Nabrežine v Slivno je zares v obupnem stanju. Lani jo je sicer neko podjetje pričelo popravljati, a je dela prekinilo, ker se je izčrpal sklad, ki je bil za to na razpolago. V gospodarskem načrtu je bil občini nakazan nov denar, zato pričakujemo, da se bodo čimprej uredile vse tiste formalnosti, ki so potrebne, da se ta cesta popravi in asfaltira. Naloga občinskega tehničnega urada je, da pospeši rešitev tega vprašanja.

Medja vas:

SESTANEK

Z OBČINSKIMI PREDSTAVNIKI

Naši jusrari so se v torek sestali z županom in nekaterimi odborniki ter skupno pretresali prošnjo papirnice za nakup 100 tisoč kv. m juserskega zemljišča med Štivanom in Medjo vasjo. Zadevo so proučili z raznih vidikov, a doslej še ni padel noben sklep. Občinski predstavniki so problem podrobno obrazložili in pojasnili, da bodo o stvari govorili tudi s tržaškim komisarjem za juserska zemljišča. Iznešeni so bili razni predlogi, ki jih bo treba pred dokončnim sklepom vsekakor upoštevati.

TRŽAŠKI KOMUNISTI V SLOVENIJI

Po tridnevem obisku v Sloveniji se je včeraj vrnilo v Trst odposlanstvo tržaških komunistov, ki ga je vodil poslanec Vittorio Vidali. V odposlanstvu so med drugimi bili miljski župan Pacco, zgoniški župan Pirc in tržaška občinska svetovalka Bernetičeva. V Sloveniji so bili gostje tamkajš-

nje-Zveze komunistov. Poleg Ljubljane je odposlanstvo obiskalo Maribor in Velenje.

Po resoluciji kominforma v letu 1948 se je tokrat prvič zgodilo, da je tržaški komunistični prvak Vidali prestopil mejo ter u-radno obiskal Slovenijo. Dogodek je toliko pomembnejši, ker je prav Vidali bil eden najodločnejših političnih nasprotnikov jugoslovanskih komunistov, kar je imelo svoje posledice predvsem v tržaškem političnem življenju.

STAVKE V LADJEDELNICI IN PRISTANIŠČU

V tržaških in tržiških ladjedelnicah se nadaljuje stavkovno gibanje, ker vodstvo podjetja še ni pristalo na izboljšanje plač uradnikom. Iz solidarnosti so se stavkovnemu gibanju pridružili tudi delavci, vendar napovedane stavke včasih ne uspejo po polnoma, ker se delavci verjetno hočejo nekoliko maščevati nad uradniki, ki jih v dosedanjih sindikalnih bojih niso vedno podpirali.

Se hujši pa je položaj v pristanišču, kjer dela zaradi stavkovnega gibanja že več tednov ne potekajo redno. Tako se je zgodilo, da je več ladij odplulo, ne da bi natovorilo vse blago. Nekaj ladij, ki bi morale pripluti v Trst, pa je krenilo kar na Reko ali v Koper, ker ni bilo gotovosti, da bodo lahko redno raztovorile blago. Zaradi teh nerednosti sta Avstrija in Češkoslovaška že protestirali pri tukajšnjih oblastnikih.

Beneška Slovenija

MERSIN

Prav velikih novic iz našega kota nima-mo zadnje čase zapisati. Vsako toliko časa pa le zamahne bela žena s koso po katerem izmed nas. Pred kratkim je bil na vrsti sosed Evgen Juretič iz Spodnjega Mersina. Mož je učakal že 75 let, a je še vedno krepko hodil na delo. Zadnji dan je še grabil listje po hosti na pobočju Matajurja. Zvečer se je vračal truden domov. Prišel je že skoraj do domače hiše, kar se je nenadoma zgrudil na tla. Ko so mu pri-skočili na pomoč, so ugotovili, da je možaka zadela srčna kap. Bil je že mrtev. Bog mu bodi milostljiv sodnik.

IZ AZLE

Poleg cest so tudi naši hudourniki ena hudih skrbi naše pokrajine. Ob vsakem večjem nalivu tarnajo ljudje, kako jim narasle vode odnašajo še tisto malo rodovitne zemlje, ki leži ob bregovih potokov. Hudourniki in potoki, ki povečini še niso tako urejeni, kot bi morali biti, se razlijejo preko strug in odnašajo zemljo z njiv, nanje pa navalijo pesek in gramoz, da je polje še dve leti potem zanič. Tako je tudi s potokoma Azbečem in Aborno, ki se pod Ažlo zlivata skupaj. Zdaj smo zvedeli, da se je tehnični urad vendarle odločil, da uredi struge teh potokov. Stroški bodo presegli 20 milijonov lir, ker bo treba ponekod skopati kar nove struge. Upamo, da ne bo več po končanih delih takšnih poplav, kot smo jih imeli doslej.

PROSNID

Ne bomo trdili, da se je vse najslabše in kar je najbolj revnega zgrnilo prav na naše slovensko-beneške vasi. Tisto že v nava-do spravljeno jadikovanje, da je Beneški

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

priredi v nedeljo, 11. februarja, ob 17. uri v Avditoriju, Ulica Teatro Romano 3

»PREŠERNOVO PROSLAVO«

Sodelujejo: Združeni moški zbori z Goriškega, mešana zbor iz Padrič in Boršta, združeni moški zbori s Tržaškega, združeni moški zbori z Goriškega in s Tržaškega, folklorna skupina z Opčin in tamburaški zbor s Proseka - Kontovela.

Prodaja vstopnic od četrтка, 8. febr. dalje v Tržaški knjigarni, ul. sv. Frančiška 20, tel. 61-792 ter eno uro pred pričetkom v baru Mo-scolln (nasproti Avditorija).

DOBERDOB

Gradnja vodovodnega omrežja po vsej naši občini še ni prišla do zaključka. Starejši vaščani se še spominjajo na staro črpalko pri jezeru, ki so jo postavili brž ob koncu prve svetovne vojne. Delovala je kot staro kljuse in oskrbovala, če je ni zamašila kakšna jegulja, javne vodnjake in napajališča v Doberdobu. Dobrih 40 let je šlo naprej s tem starim načinom.

Lansko poletje so pa vendar začeli polagati cevi za novi vodovod, ki je v oskrbi Vzhodnega furlanskega vodovodnega konzorcija (CAFO). Vodovodna mreža, ki je stala okoli 11 milijonov lir, je pa bila napeljana samo v Doberdobu in Poljanah. Zdaj se je pa konzorcij odločil, da bo položil vodovodne cevi tudi po vseh vaseh v Dolu. Glavni del stroškov, ki znašajo okoli 80 milijonov lir, bo prevzela država. Vsi znaki kažejo, da bodo vsa dela končana že do jeseni. Tako bo vsa doberdobska občina oskrbljena z vodo tudi po hišah.

NAŠE ZDRAVJE

Goriško mesto je že od nekdaj znano po milem podnebjju. Že v stari Avstriji so mnogi veljaki in bogati upokojeanci hodili iskat zdravja v »goriško Nizzo«. Ugodna klima je tudi vzrok, da ni umrljivost med goriškimi meščani preveč visoka. Po zdravniških računih je znašala v zimskih mesecih do januarja komaj 1%.

Druga zanimivost, ki spada tudi v poglav-

- *Hanalška dolina*

Slovenec že kar isto kar berač ali škarjebrus, ki za skorjo kruha hodi po svetu, tu di ne drži.

Upamo si povedati, da so tudi po naših vaseh poleg revnih tudi imovitejše družine, kakor kjerkoli drugod po svetu. Poleg revežev so dobro stoječi, poleg lumpov tudi poštenjaki! Reči pa moramo, da je izmed slabega pri nas res najslabše. Drugod imajo tudi bajte, a takih kot pri nas ne. Kjer se niso zrušile in so ostale stare hiše, je res bogpomagaj.

Glejte, kaj se je pripetilo našemu sosedu Krgilu Filipiču. Mož, komaj 56-leten, je živel sam v polrazpadli bajti. Kuhinja z nizkim ognjiščem je bila obenem tudi spalni prostor. Sosed pa ni bil samo sam, ampak povrhu še bolan. Pred dobrimi štirinajsti dnevi se je zvrlel k ognjišču, da bi si pogrel malo jedi. Ko je pihal v dračje, mu je šel dim v grlo, da ga je omamilo in je telednil z glavo v žerjavico ter se v ognju zadušil. Šele drugi dan ga je brat našel mrtvega. Vidite, take se godijo v naših najrevnejših bajtah. Bog se usmili za dušo rajnega Gildota.

ČENEbola

Naše strme in slabe ceste, ki jih v sedanjem mrazu pokriva gladka poledica, predstavlja hudo nevarnost za vsa vozila. Izkusil jo je v soboto okoli poldneva tudi podžupan iz Attimisa. S svojim avtom je privozil iz Čenebole proti Porčinju. Na poledenelem mestu je avto zdrknul s ceste in zgrmel v 150 metrov globok prepad. K sreči so se med prekopicavanjem odprla vrata in je voznika vrglo v travo, kjer je obležal nezavesten. Močno se je pobil po glavi in po desnem ramenu. Voz se je pa na dnu prepada ves raztreščil.

je o zdravstvu, je pa nenavadno visoko število bolnišnic in okrevališč v Gorici. Po številu jih je kar pet večjih. Samo po sebi se razume, da niso namenjene zgolj goriškim meščanom, ampak služijo vsej pokrajini in še sosednim. Lansko leto je znašalo število vseh oskrbovancev po goriških zdravstvenih zavodih povprečno 1760. Največ jih je bilo v bolnišnici za živčne bolezni, in sicer okrog 620. V splošni veliki bolnišnici okrog 500; v sanatoriju za pljučne bolezni približno 300. Usmiljeni bratje v ulici Diaz so jih oskrbovali 220, pri svetem Justu pa nekaj nad 150.

Stara bolnišnica v ulici Brigata Pavia ne posluje več. Popravljajo jo za samostan usmiljenih sester in menda bo tudi ena izmed srednjih šol našla tam svoje prostore.

Ker smo že omenili bolezni, naj še povejmo, da je v lanskem drugem polletju umrlo največ ljudi zaradi raka. Povprečna leta, ko zagradi Goričane smrt za vrat, so 61. pri moških in 66. leto pri ženskah. Šibki spol je torej bolj trden in krepak kot moški.

VRH

Z Vrha se bolj poredkoma oglašamo, ker smo potisnjeni malo v kraj od sveta. Vendar pa je tudi pri nas še precej živahno življenje. Naša mladina se rada zbira k petju; že od nekdaj so bili Vrhovci štet kot dobri pevci. Zbori pa ne morejo nikoli ostali polnoštevilni. Mladi morajo na delo in se zvečer trudni vračajo domov, zato je težko imeti redne vaje z vsemi. Za si'lo pa vendarle še gre.

Omeniti moramo tudi, da se v naši vasi in bližnjih zaselkih zlasti v zimskem času dosti bere. Čitalnica, ki ima tudi različne revije, je še kar dobro obiskovana. Po mnenju oseb, ki imajo s tem opraviti, je pri nas vnema za lepo knjigo večja kot v dolinskih vaseh, kjer toliko modernih vab odvrne mladino od kulturnega udejstvovanja.

Nekaj o tem našem življenju in delu boste slišali tudi po tržaškem radiu. Pred kratkim nas je obiskala namreč skupina kulturnikov s tržaškega radia, ki je snemala in pripravila oddajo za »obisk na Vrh«. Ko nas bo svet malo spoznal, bo ta ali oni le rad prišel na obisk v zanimivo in prijetno vas na kraškem robu.

SMRT

Onkraj meje, v Šempasu, je prejšnji teden umrl župnik Mihael Kragelj. Učakal je lepo starost 84 let. Po rodu je bil doma iz Podmelca. Služboval je kot kaplan in kurat v Cerknem, Šebreljah, v Škrbini na Krasu in nazadnje, to je leta 1920 je prišel za župnika v Šempas. Med obema vojnama je pokojni župnik živahno vodil tudi prosvetno življenje. Rad je vodil pevske zборе, društvene prireditve. Skoro dva rodova sta šla skozi šolo vedno vedrega in gostoljubnega župnika. Zadnje čase je precej bolehal na želodcu, a tudi bolezen ga ni potrla.

Sobratje in ljudstvo so mu priredili lep pogreb. Na grobu so peli združeni pevski zbori, v pretresljivih besedah pa se je poslovlil od rajnega črniški dekan g. Kodrič. Zaslužnemu duhovniku želimo obilno božjo plačilo!

Iz Goriške

FILM O DIKTATORJU

V dveh goriških kino dvoranah so prejšnji teden vrteli film o Mussoliniju. Med predvajanjem je tu pa tam prišlo do vzklikov in ugovorov, čeprav je film posnet po tedanjem uradnem filmskem podjetju Luce. Napovedovalec seveda spremlja prizore z opombami, kako sta samodržca Mussolini in Hitler spravila svet v nesrečo. Že to je nekaterim prenapetežem šlo na živce. Drugod po Italiji so v kinih pokale celo bombe. Zato se je tudi v Gorici občinstvo pomišljalo, preden je šlo gledat sicer zelo poučni film. V neki goriški kino dvorani so film predvajali le dva dni, drugod so pa precej prizorov izrezali.

Nič nismo videli dučaja, ko se je repenčil pri Ljudskem vrtu, da bo ukazal vse Slovence zatreti. Resnice pač mlajši rod ne sme izvedeti!

ZVEST USLUŽBENEC

Prejšnji teden je prejel od Trgovinske zbornice zlato kolajno za dolgoletno službovanje po vsej Gorici dobro poznani in spoštovani gospod Franc Polh. Pred leti je prejel odlikovanje tudi od ministrstva za delo. Gospod Polh, ki je doma z Brkinov, je bil uslužben pri Morassiju potem pa že 40 let nepretrgoma v službi pri podjetju Pecile za jestvine kot trgovski zastopnik. Kljub visoki starosti, nad 80 let, je še do zadnjega, ko je stopil v zaslužni pokoj, opravljal kar na kolesu svoje posle. Prijaznega, resnega in nad vse vestnega moža poznajo po vseh goriških trgovinah. Marsikatera družina pa bi znala tudi povedati, kako ji je gospod Polh v najtežjih časih nesebično pomagal, ko niso imele kaj deti v lonec. Gospodu Polhu želijo vsi znanci in prijatelji, da bi še dolgo časa užival v čvrstem zdravju zaslužni pokoj!

JAMLJE

Prejšnji teden se je zaslísal po vsej naši okolici zamolkel pok. Pozneje se je zvedelo, da so topničarski tehniki iz Vidma razstrelili v bližnji kaverni težko avstrijsko granato. Izstrellek skoro štirih stotov so prepeljali z vsemi potrebnimi varnostnimi odredbami iz vasi S. Giovanni ob Nadiži. Našel ga je neki kmet med oranjem. V zadnjem hipu, predno je šel lemež čez nevarno granato, je orač opazil smrtno nevarnost. Na licu mesta niso mogli razstreliti grante, ker je bila obrnjena z vžigalnikom v tla. Z zemljo vred so jo morali izkopati in jo v kraški votlini varno razstreliti.

Izstrelkov iz prve vojne se vedno več najde tudi po naših krajih. Pred nekaj dnevi so našli šest bomb kar v tržiškem pristanišču. Po naših odročnih gmajnah jih je gotovo tudi še precej.

RODITELJSKI SESTANEK

Ravnateljstvo Strokovne šole v Gorici sporoča, da bo v nedeljo, 11. februarja, ob 10.30 v šolskih prostorih v ul. Randaccio roditeljski sestanek, na katerem se bo razpravljalo o uspehu dijakov.

Zato vabi ravnateljstvo na ta sestanek vse starše, ki imajo otroke na tej šoli.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Težak problem

KULTURNEGA PREBUJANJA V AFRIKI

V Parizu je v teku konferenca o razvoju informativne službe v Afriki. Organiziral jo je UNESCO. Največ so razpravljali na konferenci o tehnični organizaciji informativne službe v novih afriških državah. Značilno podoba za stanje informativne službe v afriških državah je prikazal zastopnik Ghanee, ki je med drugim povedal, da je v Ghani zdaj 50 tisoč radijskih naročnikov. Radio oddaja v petih različnih jezikih. Po podeželju kroži tudi 50 kinoavtomobilov, ki predvajajo 100 informativnih filmov, katere je dala posneti vlada. Ghana, ki je v informativnem pogledu sorazmerno med najbolj razvitimi afriškimi državami, je dala na razpolago nekaj mest v svojih šolah za časnikiarstvo, za radijsko informativno službo in za obveščanje preko tiskovnih agencij tudi mladim Afrikancem iz drugih držav. Zanimivo je, da imajo v Nigeriji že dva te-

levizijska kanala. Zelo šepa v Afriki tudi poštna služba, tako da je na primer za Afričane mnogo lažje vzdrževati zvezo z Evropo kot z drugim afriškimi državami. Dnevniki, ki jih je malo, in drugi listi, imajo zelo malo naročnikov.

— • —

ROKOPISI Z MRTVEGA MORJA

Dr. Samuel Sandmel, predsednik društva za biblijsko literaturo in eksegezo v New Yorku, je izjavil, da ne obstaja absolutno nikak dokaz, da bi bili rokopisi z Mrtvega morja v zvezi s prvotnim krščanstvom. Po njegovem mnenju je nastalo okrog teh rokopisov največje pretiravanje, do kakršnega je sploh kdaj prišlo v študiju biblijskih zadev. Te rokopise pripisujejo, kot znano, verski ločini esencev in po mnenju nekaterih učenjakov sta njihove verske obrede poznala tudi Jezus in apostol Pavel ter jih prilagodila krščanskemu nauku. Toda dr. Sandmel poudarja, da v rokopisih z Mrtvega morja ni nikake omembe kakršnega koli dogodka, ki bi bil v zvezi s krščanstvom. Vsa podobnost med esenskimi in krščanskimi nauki in obredi je torej le nebitnega pomena in plod golega domnevanja.

CHAGALL KOT RELIGIOZNI SLIKAR

Te dni so odkrili v novi sinagogi, ki so jo zgradili v Jeruzalemu, 12 barvnih oken, ki jih je poslikal slavnj slikar Marc Chagall. Chagall, ki je star zdaj 74 let, je ob tej priložnosti izjavil, da je hotel z motivi na oknih, ki predstavljajo 12 izraelskih rodov, počastiti tudi judovsko odporniško gibanje v getih med drugo svetovno vojno.

Nova izdaja romana »Seme pod snegom«

Pri založbi Mondadori je izšla nova izdaja romana »Il seme sotto la neve« (Seme pod snegom), ki ga je napisal Ignazio Silone v letih 1939 in 1940, izšel pa je v Italiji pred enajstimi leti. Za sedanjio drugo izdajo je Silone roman precej predelal. Nekateri ugledni kritiki smatrajo ta roman za sploh najboljšo Silonejevo delo. Kot znano, se je Ignazio Silone zelo priljubil tudi slovenskim bralcem. V slovensčini je izšlo že več njegovih del.

Roman »Seme pod snegom« opisuje boj dveh m'adnih ljudi, fanta in dekleta, proti fašistični diktaturi.

Umrli je etnograf dr. Boris Orel

Umrli je znani slovenski etnograf dr. Boris Orel, ravnatelj Etnografskega muzeja v Ljubljani. Pokopali so ga v četrtek popoldne na Žalah v Ljubljani.

Dr. Boris Orel je bil eden najvidnejših in najdelavnejših slovenskih etnografov sedanjie generacije. Dosegal je le starost 59 let. Bolezen, ki ga je tako zgodaj spravila v grob, si je nakopal med vojno v koncentracijskem taborišču Dachau.

Drugi znani slovenski etnograf, Milko Matičetov, je zdaj ob njegovi smrti zapisal o njem:

»Pokojujnik je bil neutrujen delavec na etnografskem področju, garač, ki si ob nobenem letnem času ni privoščil počitka, le da bi lahko opazoval in ujel celotni ritem dela kmečkega človeka. Spomladi in jeseni je bil zraven pri oranju in drugih delih, poleti je vodil — zlasti v manj preiskane slovenske kraje — večje skupine etnografov, pozimi pa jo je mahnil kam na Bloško planoto reševati zadnje ostanke našega primitivnega smučanja. Obenem je skrbno vodil Etnografski muzej, urejal etnografsko glasilo »Slovenski etnograf« in skrbel za njegovo redno izhajanje, pisal vanj in v druge strokovne publikacije znanstvene razprave, pri vsem tem pa je bil tudi zmerom aktiven pri strokovnem etnografskem in muzejskem društenem življenju. S svojim deležem pri izdaji »Narodopisja Slovencev« v letih 1944-52, s štirinajstimi letniki »Slovenskega etnografa«, s temeljitimi razpravami o ralih in oranju, o bloškem smučanju in drugem, z organizacijo skupinskega et-

Ukrajinski pisatelj Oleš Gončar je objavil v moskovski »Literaturnaji Gazeti« članek, v katerem je hudo udaril po stalinizmu. »Literatura se zdaj osvobaja navlake iz razdobja kulta osebnosti, ki je žalostno zaslovela ne le zato, ker je usmerila umetnost v lažno, hvalisarsko pompoznost in razvnela v literarnem okolju neprijateljstva ter notranje boje, ampak tudi zato, ker je v tem razdobju dobila naša literatura hude rane, zaradi fizične likvidacije mnogih talentiranih pisateljev,« piše Gončar. »Spominjamo se še vzdusja suma, nezaupanja in samovolje, ki je vladalo v razdobju kulta osebnosti. Tedaj je tisti ignorantski in besneči Kaganovič odkrival kriminalne namene celo v najnedolžnejših literarnih delih, zaradi česar so njihove avtorje sumili simpatij do protirevolucije.«

Gončar nato vzpodbuja mlade ukrajinske pesnike, naj se ne dajo odvrniti od iskanja novih poti v poeziji kljub raznemu sumničenju. Naj zavračajo rutino, hkrati pa naj si vendarle ohranijo spoštovanje do starejše poezije, ki je bila na okopih, ko so bili oni še otroci.

RAZPIS ZA RISBE O STORŽKU

Pokrajinski turistični urad v mestu Pistoia in ustanova »Carlo Collodi« v Pesci sta razpisala drugi mednarodni natečaj za risbe, ki naj prikazujejo Storžka in njegove prigode. Natečaja se lahko udeležijo otroci z vsega sveta v starosti od 10. do 14. leta. Vsak otrok lahko pošlje dve risbi, katerih format ne sme preseči 35 x 50 cm. Poslati jih mora na naslov: »Ente provinciale del Turismo di Pistoia« do 31. maja letos. Na zadnji strani vsake risbe je treba navesti otrokovo ime in priimek, datum rojstva in naslov. Otrok, ki bo dobil glavno nagrado, bo lahko za deset dni zastonj obiskal Toscano. Proglasen bo za »Storžka leta 1962«.

KULTURNE VESTI

• V galeriji Novega gledališča v Trstu je bila te dni zaključena osebna razstava nemškega slikarja Ruperta Stöckla. Organiziral jo je nemški kulturni institut. Kot znano, je Rupert Stöckl zastopal Zah. Nemčijo na zadnji beneški Biennali.

• Pri izkopavanju za gradnjo hotela v okolici Saggare v Egiptu so našli dele ogromnega granitnega kipa faraona Ramsesa II. Ramses je pripadal 19. dinastiji faraonov in je nasledil na prestolu svojega očeta okoli leta 1370 pred Kristusom. Bil je vladar Egipta nad 60 let. Pod njegovo vladavo so nastale razne umetnine od sredozemske obale do globoko proti jugu v Nubiji. Že pred kratkim so našli dva odlično ohranjena kipa Ramsesa II., enega od njih so postavili sedaj na trg pred glavnim kolo-dvorom v Kairu.

Uspeh mlade slovenske plesalke

Mlada slovenska baletna umetnica Vesna Vidrova, ki je že pred leti vzbujala na domačem odru v Ljubljani pozornost s svojo nadarjenostjo, že nekaj časa z velikim uspehom nastopa kot prva plesalka v državnem ansamblu stuttgartske Opere. Tudi sicer je po svojem študijskem izpopolnjevanju v skupini Junges-Ballett dosegla vrsto laskavih ocen na turnejah po Nemčiji, Grčiji, Egiptu in drugod. Najnovejše nemške kritike poudarjajo zlasti njeno prefinjeno in hkrati mirno, gotovo obvladane najtežjih vlog. Vesna Vidrova se baje namerava vrniti v Ljubljano, kar bi vsekakor slovenski Balet okrepilo in osvežilo.

USPEH KIPARJA POHLENA V ITALIJI

Te dni se je vrnil v Koper mladi slovenski kipar Jože Pohlen, ki je prebil nekaj mesecev v Italiji, kjer se je izpopolnjeval pri znanih mojstrih kiparstva. Med tem časom je priredil tudi dve razstavi svojih risb in terakotnih kipcev. Prva je bila v beneški galeriji »Il Traghetto«, druga pa v galeriji »Giotto« v Florenci. Obe razstavi sta lepo uspeli, zlasti še ona v Florenci, na kateri je dosegel tudi lep materialni uspeh. Dobil je tudi povabilo, da bi razstavljal v Milanu.

Skladatelj Poulenc v Trstu

V ponedeljek, 12. februarja, bo gost Koncertnega društva v Trstu slavnj francoski skladatelj Francis Poulenc, avtor opere »Razgovor karmeličank«. Kot znano, je doživela ta opera leta 1957 v Trstu velik uspeh. Francis Poulenc bo nastopil na koncertu, na katerem bo spremljal pri klavirju pevk Denise Duval. Ta bo v drugem delu sporeda nastopila v njegovi lirični tragediji »Človeški glas«. To je kratka enodejanska opera, za katero je napisal besedilo Jean Cocteau. V prvem delu sporeda bo pela Denise Duval Debussyjeve, Ravelove in Poulencove pesmi.

Nov roman H. Wouka

Filmska družba »Warner Brothers« bo plačala pol milijona dolarjev ameriškemu pisatelju Hermanu Wouku za pravice do filmanja njegovega novega romana »Youngblood Hawke«. Knjiga bo izšla šele junija pri založbi »Doubleday«, vendar jo že zdaj smatrajo za bestsellerja. V njej pripoveduje Herman Wouk o dogodivščinah pisatelja iz provincije, ki se preseli v New York, dobi literarno nagrado in postane milijonar. Roman ima verjetno avtobiografski značaj, ker je tudi Wouk postal slaven in bogat s svojim romanom »Upor na ladji Cai-ne«, katerega so priredili tudi za oder in posneli po njem film.

Največjo vsoto, ki jo je kdaj kaka filmska družba plačala za pravice do filmanja kakega romana, je dobil pisatelj James Kitchner za roman »Hawaii«. Dobil je 600.000 dolarjev, katere mu je plačala družba »United artists«. Wouk se je torej v tem svojem romanu precej približal rekordu.

Ukrajinski pisatelj proti stalinizmu

Ukrajinski pisatelj Oleš Gončar je objavil v moskovski »Literaturnaji Gazeti« članek, v katerem je hudo udaril po stalinizmu. »Literatura se zdaj osvobaja navlake iz razdobja kulta osebnosti, ki je žalostno zaslovela ne le zato, ker je usmerila umetnost v lažno, hvalisarsko pompoznost in razvnela v literarnem okolju neprijateljstva ter notranje boje, ampak tudi zato, ker je v tem razdobju dobila naša literatura hude rane, zaradi fizične likvidacije mnogih talentiranih pisateljev,« piše Gončar. »Spominjamo se še vzdusja suma, nezaupanja in samovolje, ki je vladalo v razdobju kulta osebnosti. Tedaj je tisti ignorantski in besneči Kaganovič odkrival kriminalne namene celo v najnedolžnejših literarnih delih, zaradi česar so njihove avtorje sumili simpatij do protirevolucije.«

Gončar nato vzpodbuja mlade ukrajinske pesnike, naj se ne dajo odvrniti od iskanja novih poti v poeziji kljub raznemu sumničenju. Naj zavračajo rutino, hkrati pa naj si vendarle ohranijo spoštovanje do starejše poezije, ki je bila na okopih, ko so bili oni še otroci.

RAZPIS ZA RISBE O STORŽKU

Pokrajinski turistični urad v mestu Pistoia in ustanova »Carlo Collodi« v Pesci sta razpisala drugi mednarodni natečaj za risbe, ki naj prikazujejo Storžka in njegove prigode. Natečaja se lahko udeležijo otroci z vsega sveta v starosti od 10. do 14. leta. Vsak otrok lahko pošlje dve risbi, katerih format ne sme preseči 35 x 50 cm. Poslati jih mora na naslov: »Ente provinciale del Turismo di Pistoia« do 31. maja letos. Na zadnji strani vsake risbe je treba navesti otrokovo ime in priimek, datum rojstva in naslov. Otrok, ki bo dobil glavno nagrado, bo lahko za deset dni zastonj obiskal Toscano. Proglasen bo za »Storžka leta 1962«.

KULTURNE VESTI

• V galeriji Novega gledališča v Trstu je bila te dni zaključena osebna razstava nemškega slikarja Ruperta Stöckla. Organiziral jo je nemški kulturni institut. Kot znano, je Rupert Stöckl zastopal Zah. Nemčijo na zadnji beneški Biennali.

• Pri izkopavanju za gradnjo hotela v okolici Saggare v Egiptu so našli dele ogromnega granitnega kipa faraona Ramsesa II. Ramses je pripadal 19. dinastiji faraonov in je nasledil na prestolu svojega očeta okoli leta 1370 pred Kristusom. Bil je vladar Egipta nad 60 let. Pod njegovo vladavo so nastale razne umetnine od sredozemske obale do globoko proti jugu v Nubiji. Že pred kratkim so našli dva odlično ohranjena kipa Ramsesa II., enega od njih so postavili sedaj na trg pred glavnim kolo-dvorom v Kairu.

GOSPODARSTVO

„Deviške“ zemlje v Sovjetski zvezi

Kmalu bo 8 let, odkar so pričeli govoriti o deviških zemljah Sovjetske zveze. Gre za nepregledne planjave, ki niso še nikdar rodile, ker jih ni nihče doslej obdeloval. Takih površin je v Sibiriji vse polno, prave deviške zemlje pa je kakih 35 milijonov ha ali okoli 100 milijonov furlanskih njiv, od teh 20 milijonov samo v Kazakstanu. Tó polje je tesno povezano z imenom Nikita Hruščeva, ki je dal pobudo, da se te zemlje prično obdelovati in da se na ta način reši vprašanje žita, ki ga v Sov. zvezi ni nikdar dovolj. Z novimi pridelki pa bi prekosili proizvodnjo Združenih držav, saj bi te deviške zemlje morale doprinesiti letno okoli pol milijarde ali 500 milijonov stotov žitnega zrnja. Račun je namreč zelo enostaven: 35 milijonov krat 15 (stotov na ha) je 525 milijonov stotov, kar znaša kakih 8 letnih pridelkov v Italiji.

Februarja in marca 1954 sta sovjetska vlada in vodstvo sovjetske komunistične stranke proučevala vprašanje in napravila načrte za obdelavo. Potrebno je bilo najprej za stalno naseliti v novih krajih predvsem mlade ljudi. Potem so bili potrebni traktorji, sejalke in drugi kmetijski stroji, seme, b rake, šotori itd. Uspeh načrta in propagande je bil, da so leta 1954 začeli traktorji orati in dve leti pozneje (1956) je bilo obdelanih ali bolje rečeno posejanih 35 milijonov hektarov zemlje.

Ni pa bilo malo tistih, ki so bili prepričani, da se be ves načrt ponesrečil. Tega prepričanja so bili predvsem kmetijski izvedenci, v prvi vrsti ameriški. Ti so trdili, da potrebuje žito več dežja, kot ga pade v dotičnih krajih. Opozarjali so tudi na kemično sestavino tal, češ da vsebuje preveč soli, opozarjali so na veter itd. Mnogi so namreč mislili, da bi dotične planjave bile že davno naseljene in dobro obdelane, če bi se to izplačalo. Sodili so nadalje, da bi Stalin za časa svoje dolge vlade gotovo deportiral v nove dežele nekaj milijonov ljudi, ki naj bi zemljo obdelali. Če tega Stalin ni storil, je gotovo vedel, zakaj.

Zemlja je bila posejana in sledili so pridelki. Prvo leto, to je 1955, je bila taka suša, da niso dobili povrnjenega niti semena. Torej popoln neuspeh. Drugo leto (1956) pa je bilo obratno: pridelek je bil proti vsakemu pričakovanju dober in v Sovjetski zvezi so vzklicali velikemu Hruščevu. A zatem so prišli križi in težave. Zaradi prevelike količine soli v sestavi zemlje so morali opustiti obdelovanje širnih planjav; plevel, predvsem »ovsjuh« — ovsu podoben plevel — se je zelo razširil in uničeval žlahtno žito. Najhujša pa je suša, proti kateri ne pomaga nobeno zdravilo: ni pomagalo niti, ko so na njive pripeljali sneg, da se bo spomladi raztopil in napojil zemljo z vlagjo. Sonce žge, veterček piha, vlaga izginja, žito ne more razviti zrnja. Pa se je Hruščev razjezil in obiskal svoje deviške zemlje. Ugotovil je še druge stvari, in sicer dejstvo, da samostojni kmetje mnogo več pridelajo in da mnogi obdelujejo tudi 15 in celo 100 ha zemlje. Zvedel

je nadalje, da si mnogi ravnatelji državnih posestev izposojajo od teh modernih kulakov velike količine zrnja, ker bi drugače ne mogli izročiti predpisane količine žita.

Nekdo pa mora biti vsega tega kriv. Hruščev ne more dovoliti, da bi kdo podvomil v dobroto izdelanega načrta za obdelovanje deviških zemelj. Nad zemljo samo se ne moreš maščevati, kdo pa naj plača? Hruščev se je maščeval nad kmetijskimi izvedenci, posebno tistimi, ki niso verovali v uspeh; opustil jih je. Potem pa si je privoščil zasebne obdelovalce zemlje in pa politično vodstvo. V novembru 1961 je bil v Kazakstanu in ko je tamkajšnji komunistični tajnik Kunajev poročal, da so se pojavile neke hibe in pomanjkljivosti na deviških zemljah, zaradi česar pridelek ne more zadovoljevati, je Hruščev zakričal, da so izrazi premili in da predstavlja pridelek popoln polom. To velja za pridelek 1961. Glede pridelka 1960 je izjavil 2. januarja 1961, da je bil pridelek na deviških zemljah izredno pičel.

In kaj sedaj? Ali opustiti obdelovanje deviških zemelj? Ali izročiti njih obdelovanje zasebnim kulakom in tako zopet obnoviti ta stan? Nobeden teh dveh izhodov ni za Hruščeva sprejemljiv. Preveč propagande se je delalo po vsem svetu s temi deviškimi zemljami, tudi če ne upoštevamo milijard rubljev javnega denarja in trpljenja novih kolonistov. Kaj sedaj. To je eno najtežjih vprašanj, ki se danes postavljajo sovjetskimi voditeljem.

Razkuževanje zemlje redno kmetijsko opravilo

čedalje važnejše razkuževanje zemlje. Na nekaterih parcelah sploh nič ne uspeva, če pred setvijo zemlje ne razkužimo. To je posebno važno za vrte in ograjene prostore.

Zemljo zato razkužujemo, da v njej zamorimo ves živalski mrčes, ki bi pozneje lahko škodoval mladi setvi in sajenicam. Med ta mrčes spadajo predvsem bramorji (grillo-talpe), strune - ličinke pokalice, ogrci ali črvi majskega hrošča, različne bolhe itd. Zemljo hočemo nadalje razkužiti zaradi raznih glivičnih bolezni in zato, ker hočemo zboljšati njeno sestavo.

Boj proti živalskim zajedalcem izvajamo s pripravami na osnovi aldrina, ki je hud strup. Zato moramo zelo paziti tako pri pripravljanju kot razdeljevanju teh strupenih sredstev. Moramo pač tako ravnati, kot je pisal naš list v zadnji številki. Znano sredstvo na osnovi aldrina je »geodrin«. V trgovini je več vrst, ki se razlikujejo zlasti po svoji učinkovitosti. Na splošno raztrosimo po 1/2 kg geodrina na vsakih 100 kv. m preorane površine, ki jo potem zravnamo ali z brano ali z železnimi grabljami. To delo mora biti seveda opravljeno pred setvijo.

Za odpravo glivičnih bolezni v zemlji pa potrebujemo predvsem živo apno v prahu, katerega raztrosimo vrh preorane zemlje in nato pobranamo. Živega apna pa je potrebno precej, in sicer vsaj 5 kg na vsakih 100

NAJPRIMERNEJŠA TOPLOTA V SVINJAKU

Toplota v svinjaku bi morala ustrezati živi teži prašiča. Čim lažji je prašič, tem višja naj bo toplota; čim težji je prašič, tem nižja naj bo toplota. Idealna toplota bi bila naslednja:

Ziva teža	Toplota	Ziva teža	Toplota
5 kg	26 stop.	70 kg	18 stop.
10 kg	24 stop.	90 kg	17 stop.
30 kg	21 stop.	110 kg	16 stop.
50 kg	19 stop.	125 kg	15 stop.

Težjih prašičev se že tako ne izplača rediti, ker prirastek na teži ne plača vrednosti krme.

Tabela nam kaže najprimernejšo toploto za prašiče. Če ustreza toplota njihovi teži, so prašiči mirni, imajo dober tek in se ne umažejo. Če pa se toplota znatno zniža, prašič mnogo več požre, a ne more rasti v teži, ker porabi mnogo hrane za vzdrževanje telesne toplote na primerni višini. Če pa je v svinjaku previsoka toplota, potem prašiči neradi žrejo in prirastek na teži izostane. Predvsem pa so prašiči občutljivi za prepih in zato moramo na vsak način tako urediti okna in vrata, da ni prepiha.

LJUBEZEN SKOZI ZELODEC

V angleškem mestu Folthstone je mladoletna Barbara Cains vložila na sodno skrbništvo prošnjo za poročno dovoljenje. Sodnik je nevesto povabil na razgovor in jo je vprašal, ali zna kuhati. Ko je dekle zaničalo, ni hotel sodnik izstaviti zahtevanega dovoljenja. Razsodil je, da se mora mlada Barbara naučiti v času treh mesecev kuhanja, potem šele se bo smela poročiti. »Vaš mož pač ne bo jedel samo sardin v škatlah,« jo je odslovil.

kv. m. Navadno ozdravi živo apno vsako bolno zemljo. Če bi pa živo apno ne zadostovalo, moramo seči po posebnih sredstvih, ki v zemlji odpravljajo gnilobo. Ta sredstva pa so še vedno zelo draga in tudi uspeh ni vedno zagotovljen.

Tako razkuženje proti živalskemu mrčesu in tudi gnilobi je umestno predvsem tam, kjer pride isti pridelek pogostoma na isto parcelo ali gredico, kot n. pr. v vrtovih.

POTROŠNJA VINA SE DVIGA

Odkar skuša oblast stopiti na prste vsem ponarejevalcem vina, kažejo ljudje nekoliko več zaupanja v pristnost pijač, ki se nudijo kot vino. Zato se potrošnja vina polagoma dviga. Računajo, da popije vsak Francoz 126, Italijan 117, Portugalec 114, Švicar 34, Avstrijec 16, Nemec 14, Irec 0,9 in Norvežan 1,2 litra vina na leto. V Italiji se prav očitno vidi, da ljudje popijejo mnogo več vina doma kot v javnih lokalih. Zato pa se tako uveljavlja prodaja vina v steklenicah.

MED V PRAHU

V ZDA so odkrili postopek, kako se iz navadnega medu dobi prah, ki postane zopet med, če se mu doda ustrezna količina vode. Med v prahu se lažje shrani, se lahko prevaža tudi v oddaljene kraje in tudi uporaba je bolj enostavna.

R. B. Ne cveteja več zame...

22

»Živko... moj otrok je... ti hodiš z njim. Drži ga za roko. Ne pusti ga k močvirju... moj oče ga vabi. Jaz pa pojdem zopet tja... v strašno močvirje... nihče me ne reši tega... nihče...«

Za trenutek je umolknila. Oba zdravnika sta se tiho spogledala. Spet je začela:

»Živko... vzemi mojega otroka s seboj, tja kjer ni duhov, kjer so veseli ljudje. Živko... moj oče stoji na pragu... Vabi me, naj grem z njim... ne, ne... Živko, reci mu, naj me spusti... Drži me!«

Živko je krepko držal njeno roko. Skušal jo je pomiriti, a je bil sam potreben tolažbe.

Živko je vso noč vzdržal pri bolnici. Ko se je začelo daniti, je njen glas umolknil. Nehala je blesti in je zaspala v nezavesti. Mladi zdravnik je ves vznemirjen komaj pričakoval, da bi se od kod prikazal njen mož. Nevo je pač treba prepeljati na kliniko v mesto, toda brez njegovega dovoljenja ne more sam ničesar ukreniti.

Ko je ta vendarle prišel, se mu je poznalo, kako so ga prizadele novice prejšnje noči. Kar pobledele je, ko je slišal o strašni tastovi smrti. Še bolj mu je bilo neprijetno, ko so ga predirljivo gledale oči mladega zdravnika, kakor da bi mu hoteli očitati sinočno potikanje po hotelih z lepimi ženskami. Doma mu pa kar dva umirata! Sam pri sebi se je skušal opravičevati, da bo pač zdravnik razumel, da ne more živeti z bolno ženo. Menda bo tudi toliko prizanesljiv, da ne bo raztrobil, kako ga je prejšnji večer srečal v lahkotni družbi.

»Bolje bi bilo, če prepeljemo vašo ženo v sanatorij,« se je oglašil zdravnik in ni odtegnil oči z njegovega obraza. »Gre za to, da rešimo otroka.«

»In — in z njo, kaj bo?« je zajecjal mladi graščak.

Živko je skomignil z rameni. Kaj pač ve ta mož o duševnem trpljenju svoje žene. Nemogoče mu je o tem pripovedovati; saj bi ne razumel. Rešnik se je vdal, da odpelje ženo v bolnišnico.

Vse so že pripravili za odhod, toda čez nekaj ur sta oba zdravnika izrazila mnenje, da ne bo mogla prenesti prevoza. Približeval se je njen trenutek.

Kot čudež se jima je zdelo, ko se je še isto jutro rodil otrok. Drobceno, šibko dete.

»Cvetka v viharju,« je žalostno pripomnil stari dr. Moder. »Še preden se je razcvetela, so se njeni listi osuli. Prekletstvo leži na rodu, ki je vzklik iz strasti.«

Živko je pa bil drugega mnenja. Mora se boriti za otrokovo življenje, četudi vse dni in vse noči. Mati je bila tako šibka, da ni mogla niti pogledati novorojenega deteta.

Telefonirala sta po usmiljeno sestro, da bo skrbela za otroka. V sili so otroka krstili in mu dali na doktorjev predlog ime Rožica.

Očeta so obvestili, da se mu je rodila hči. Berto Rešnik se je pa zaničljivo obrnil vstran, češ kaj bo z deklico in še s tako šibko? Nič več ga ni brigal otrok; še vesel je bil, da se zdravnik in sestra toliko brigata za mater in otroka.

Kar se je zdelo neverjetno, je postalo resnica. Mala Rožica je v skrbni negi začela cveteti. Mati še vedno ni videla otroka; večinoma je ležala v nekakšni podzavesti.

Zdravnik Živko se je vsako prosto uro oglašil v gradiču. Nekega dne je vzel otroka v povojih v naročje in ga je nesel v Nevino sobo. Morda se bo v materi zbudila volja do življenja, ko bo videla dete. Neva se je pravkar prebudila iz sna. S trudnimi očmi je pogledala malo Rožico, ki jo je Živko položil k njej. Z desnico je skušala pogladiti otroško glavico, a prešibka roka

ji je omahnila.

»Živko,« je zašepetala, »skrbi za dete. Nikogar ne bo imelo, oh, in jaz vem, predobro vem, kaj pomeni hoditi skozi življenje sam, vedno sam. Zdaj je vse mimo, jaz ne morem več. Toda moj otrok — ostani ti pri njem — daj mi besedo, Živko!«

»Da, Neva, moje oči bodo bdele nad njim, obljubljam ti. Toda tudi ti moraš imeti pogum za življenje, otrok te potrebuje. Če veš, kaj pomeni biti sam, ne pusti še ti otroka samega.«

Neopazno je Neva zmajala z glavo. »Moram iti,« njen pogled je spet strmел v praznino. »Klič me, moram iti za njim. Ga ne vidiš? Na vratih stoji.« V njenih očeh je zagorel strah, otroka sploh ni več pogledala.

Žalosten je Živko prijel otroka in ga je odnesel. Bal se je, da se bo obupni strah prelil kot nevidni žarki še na otroka. Premišljal je, kako dolgo bodo še pojemale življenjske sile v Nevinem telesu. Vendar se je telesno že nekoliko popravila, samo njen duh plava nad temnimi vodami in med dividi.

Berto Rešnik pa ni nič razmišljal o svoji ženi. Hodil je svoja pota. Namigovali so, da si celo želi smrti svoje žene.

Prvo poletje je že prišlo v deželo. Košara z otrokom je ležala na terasi, nekoliko vstran je pa na ležalniku dremala Nevina. Živko je bil pred nekaj minutami na obisku. Veselilo ga je, ker otrok tako lepo raste. Njegova skrb za dete je navdala Nevino z blagodejnim mirom. Zdaj je že odšel. Neva je mirno ležala in prisluškovala šumenju vetrčka in čvkanju ptičkov; prav kakor v njeni mladosti. Bele ovčke so se podile po sinjem nebu.

Tihe misli so hipoma zbežale. V njeno dušo se je spet vselil nemir, ki se je je pošal vedno huje, a v presledkih. Ko bi bila vsaj zdrava, se ji je preblisnilo, potem bi se morda življenje spet spremenilo. Kako lepo bi bilo, če bi mogla živeti skupaj z Živkom. Toda tu je njen otrok, katerega ne sme zapustiti. Otrok ima sicer očeta, kateri mu zdaj ne pomeni nič. Boji se ga, kot se je prej bala očeta. (Dalje)

V nekdanjih dneh bi ga bilo to težavno prodiranje po zamočvirjeni dolini gotovo jezilo, zdaj pa mu je bilo v resničen užitek. Tako je le še bolj občutil slast, da spet hodi po Zemlji. Vedno spet je prepričeval samega sebe, da je vse to resničnost in ne le lepe sanje, ki mu bodo pustile samo bridko hrepenenje v srcu, kot tolikokrat na krovu vesoljske ladje.

Zanimivo je bilo, da so ga konjiči sicer takoj opazili, vendar pa niso kazali posebnega strahu, kakor da so vajeni pogleda na človeška bitja. Včasih se jim je tako približal, da bi se bil najbližjih skoro lahko dotaknil z roko. To je veljalo posebno glede žrebet. Nekajkrat jih je moral naravnost odgnati, ker so se mu hotela kar pridružiti. To ga je potrdilo v domnevi, da morajo biti v bližini ljudje.

Prehodil je tako morda dva ali tri kilometre, kar je sklepal po času, ki ga je uporabil za to — v resnici je imel občutek, da je prehodil daljšo pot — ko se je dolina nenadno močno zožila, da se je znašel pred ozko, visoko sotesko, v kateri je vladala črna tema. Iz nje je bilo slišati samo šumenje hudournika. V tem šumu in strmih stenah, ki so ga obdajale in katere je bolj slutil kot videl, saj so zakrile tudi luno, je bilo nekaj grozljivo divjega. Ob tem občutku in morda tudi zaradi hlada, ki je vel iz soteske, se je rahlo zdrznil. Ustavil se je in razmišljal, kaj naj stori. Ali naj se vrne, ali gre naprej? Bil je preutrujen, da bi ponovno prehodil vso pot nazaj. Bolje je iti naprej, je pomislil, in če ne bo ničesar našel, se bo jutri napotil naravnost po pobočju navzgor v smeri

Povzatek iz vesolja

E. Z.

46.

vesoljske ladje, da mu ne bo treba delati več težavne poti ob robu doline.

Ni imel namena prodreti globoko v sotesko. Vendar pa si ni mogel kaj, da bi ne pogledal vanjo. Previdno tipajoč z nogami in s palico pred seboj se je napotil vanjo. Bila je tako ozka, da je komaj našel dovolj opore za noge nad deročo vodo in včasih je moral celo skakati s skale na skalo v strugi; razločil jih je po belo razpenjeni vodi ob njih. Komaj pa je prodril kakih sto metrov v sotesko, ga je prevzel živ občutek, da je nekdo čisto blizu njega. Ozrl se je in zagledal tri temne postave, ki so se neslišno bližale iz smeri, iz katere je sam prišel. Zagledal je svetlikajoče se konice nožev v njihovih rokah.

Obšel ga je občutek, da so mu bili sledili.

Dvignil je roke, v znak, da nima sovražnih namenov. Lahko bi bil še poskusil uporabiti svojo kratko avtomatsko pištolo, če bi bil hotel, toda zakaj? Saj je vendar hodil pol noči, da bi nalezl na te ljudi. Zdaj so bili tu.

V soteski je bila taka tema, da ni dobro razločil njihovih obrazov. Šele ko so stopili čisto zraven njega, je opazil, da ne morejo biti belci. (Dalje)

ŠPORTNI PREGLED

Pregled boksarske dejavnosti lani in v letošnjem januarju

Gene Fullner najboljši boksaar na svetu

Kot v drugih športnih panogah, tako se niti v boksu ne smemo pritoževati nad lansko sezono in nad prvim mesecem letošnje. Lani je bilo na spodu kar 23 dvobojev za naslov svetovnega prvaka, kar brez dvoma predstavlja višek. Čeprav je bilo toliko srečanj, je le malo svetovnih kron menjalo gospodarje. Ugotoviti pa je vsekakor treba, da je v zadnjih letih ponovno zaživel v svetu zanimanje za poklicni boks, ki začenja imeti tudi v Evropi veliko število občudovalcev.

Najboljši boksaar je lani bil svetovni prvak srednje kategorije (verzija NBA) Američan Gene Fullmer. Na drugem mestu je svetovni prvak lahke kategorije Američan Joe Brown. Lestvica je bila sestavljena ob dodelitvi častne trofeje Edward J. Neil. Fullmer je predvsem zato osvojil nagrado, ker je v 10. rundi knock-outiral svetovnega prvaka welter kategorije Kubanec Bennyja Kida Pareta (na sliki desno). Fullmer je bil zelo delaven, saj je trikrat branil naslov svetovnega prvaka. V teh dvobojih je premagal Raya Robinsona, Florentina Fernandez in že omenjenega Pareta. Strokovnjaki so pri dodeljevanju trofeje upoštevali tudi Fullmerjevo zasedbo življenja. Čeprav je prvak na ringu nasilen, je njegovo zasebno življenje vzorno. Fullmer ne pije, ne kadil in ves svoj prosti čas posveča ženi in otrokom.

Tudi drugoplasirani Joe Brown je ohranil naslov v dvobojih s Charnleyem in Somodim, s čimer je že enajstkrat (kar je višek) branil naslov prvaka v lahki kategoriji.

Najboljši boksaar meseca januarja je za NBA svetovni prvak petelinje kategorije Brazilijanec Eder Jofre, za ameriško svetovno znano boksarsko revijo »Ring« pa angleški prvak Dick Tiger. Jofre je premagal Angleža Caldwell, s čimer se je zaključilo obdobje dvojnih svetovnih prvakov. Tiger je knock-outiral Kubanec Fernandez in si s tem zagotovil pravico do dvoboja za naslov svetovnega prvaka srednje kategorije, to je s Fullmerjem (prvak NBA) ali s Terryjem Downesom (prvak EBU).

Oglejmo si, kateri so najboljši boksaarji posameznih kategorij.

- **Težka kategorija: svetovni prvak: Floyd Patterson (ZDA).** Lestvica: 1. Sonny Liston (ZDA); 2. Eddie Machen (ZDA) in 3. Alejandro Lavorante (Argentina).

Pričakovati je treba velik dvoboj Patterson-Liston, a strokovnjaki še ne vedo, kdaj bo to mogoče. Zelo sta napredovala Argentincec Lavorante in Kanadčan Cleroux, nazadovala pa sta Sved Johansson in Američan Zora Folley. V ospredju sta tudi Angleža Cooper in Erskine. V Evropi je še vedno na prvem mestu Johansson, medtem ko je evropski prvak Anglež Richardson šele na petem mestu. Zelo napreduje tudi Italijan De Piccoli (7. v Evropi).

- **Srednjetežka kategorija: svetovna prvaka: Archie Moore (ZDA), prvak NYSAC in Harold Johnson (ZDA), prvak NBA.** Lestvica: 1. Jones Doug (ZDA); 2. Eddie Cotton (ZDA) in 3. Erich Schöppner (Nemčija).

Svetovna boksarska zveza je zahtevala, da se stari Archie Moore mora srečati z Johnsonom, tako da bi imeli samo enega svetovnega prvaka. Toda Moore okleva in zahteva za ta dvoboj 100.000 dolarjev (62 milijonov lir), ker trdi, da je Johnsona že nekajkrat premagal.

Strokovnjaki menijo, da le Jones Doug lahko prestraši Johnsona. Med prvimi v tej kategoriji najdemo nova imena, kot sta Mina Mauro (Peru) in Bowdry Jesse (ZDA). Omeniti je tudi treba Nemca Schöppnerja, ki je evropski prvak, in Scholza, Američana Pastrana in Italijana Rinaldija. Zanimivo je, da se bosta za svetovno prvenstvo srečala tudi Archie Moore in Gene Fullmer.

- **Srednja kategorija: svetovna prvaka: Gene Fullmer (ZDA), prvak NBA in Terry Downes (Anglija), prvak NYSAC.** Lestvica: 1. Dick Tiger (Nigerija); 2. Florentino Fernandez (Kuba) in 3. Paul Pender (ZDA).

Gene Fullmer resno misli na svetovno prvenstvo srednjetežke kategorije in nestrpno pričakuje izid zanimivega srečanja med Downesom in Penderom za svetovno prvenstvo NYSAC, ki bo 7. aprila v Bo-

stonu. Kot je znano, se bo zmagovalca tega dvoboja junija meseca spoprijel s Fullmerjem, s čimer se bo rešilo vprašanje svetovnega prvenstva srednje kategorije. Med najboljšimi so še vedno Ray Robinson, Portorikanec Torre, Madžar Papp, ki se bo v kratkem moral srečati z evropskim prvakom Angležem Mac Cormackom. Ta pa se bo aprila spoprijel z Nemcem Müllerjem. Na 10. mestu v Evropi najdemo tudi Tržčana Nina Benvenuti.

- **Welters kategorija: svetovni prvak: Benny Kid Paret (Kuba).** Lestvica: 1. Emile Griffith (ZDA); 2. Ralph Dupas (ZDA) in 3. Luis Rodriguez (Kuba).

V tej kategoriji gospoduje Benny Kid Paret, drugi pa je Emile Griffith. Med najboljše spadajo tudi Dupas, stari maček ringa, ter Kubanec Rodriguez in Argentinec Fernandez. Duilio Loi, svetovni prvak welter-junior kategorije in evropski prvak welters kategorije, se trenutno nahaja na 5. mestu. Častni naslov Loia ogrožata Amerikanca Eddie Perkins in Johnny Gonsalves. Nova imena welter kategorije sta tudi Američana Cokes Curtis in Scott Charley.

- **Lahka kategorija: svetovni prvak: Joe Brown (ZDA).** Lestvica: 1. Dave Charnley (Anglija); 2. Carlos Ortiz (Portoriko) in 3. Flash Elorde (Filipini).

Splošno priznani kralj lahke kategorije je že več let Joe Brown. V tej kategoriji pa kar mrgoli dobrih boksarjev. Brown se bo v kratkem spoprijel z Ortizom za častni naslov in dvoboj bo zelo zanimiv. Brown ima za seboj že 94 srečanj (68 zmag, 9 neodločenih, 15 porazov in 2 brez zmagovalca). Ortiz pa je zmagal 35-krat, 4-krat pa bil poražen. Veliko uspeha je žel Flash Elorde, svetovni prvak lahke-junior kategorije po zmagi s K.O. nad Caprijem in se bo po vsej verjetnosti srečal s Charnleyjem. V lahki kategoriji imajo Amerikanci precejšnje število odličnih boksarjev; našli bomo le nekatere: Perkins, Morgan, Lane, Persley, Boysaw, Rosi, Matthews, Vaillant in Gresham. Dobra sta tudi Hernandez (Venecuela) in Stable (Kuba). V Evropi prevladuje Charnley, celinski prvak, pred Italijanom Campari in Vecchiato.

- **Peresna kategorija: svetovni prvak: Davey Moore (ZDA).** Lestvica: 1. Sugar Ramos (Kuba); 2. King Jo Rafiu (Nigerija) in 3. Winstone Howard (Anglija).

Strokovnjaki z zanimanjem pričakujejo dvoboj med Ramosom in Kingom, ki bo v aprilu. Zmago-

valec tega dvoboja se bo nato srečal z odličnim Mooreom. Mnogo obeta tudi mladi Anglež Howard Winstone, ki so ga proglasili za najboljšega Angleža leta 1961, precej upanja za dobro uvrstitev pa ima še vedno evropski prvak Francoz Lamperti. Odlikujeta se še Američana Johnson in Bally Jet (Filipini).

- **Petelinja kategorija: svetovni prvak: Jofre Eder (Brazilija).** Lestvica: 1. Jose Medel (Mehika); 2. John Caldwell (Anglija) in 3. Pierre Cossemyns (Belgija).

Po prepričljivi zmagi nad Caldwellom Brazilijanec Jofre Eder lahko zdaj počiva (misli celo zapustiti boks), čeprav ga je že izzval Američan Herman Marques za približno 35 milijonov lir. Ker ima Brazilijanec precej težav s svojo težo, sodijo, da bo prestopil v peresno kategorijo. Na obzorju se je pojavil tudi Mehikanec Medel, čeprav ni nevaren nasprotnik. Med najboljšimi najdemo Francoza Halimija, Mehikanca Esparza, evropskega prvaka Belgijca Cossemynsa in Italijana Rolla.

- **Mušja kategorija: svetovni prvak: Pone Kingpetch (Tajlandija).** Lestvica: 1. Ben Ali (Spanija); 2. Sadao Yaita (Japonska) in 3. Salvatore Burrini (Italija).

Kingpetch je nameraval priti v Italijo, da bi se srečal v Burrinijem, a bo raje odšel na Japonsko, kjer se bo spoprijel z domačinom Kyo Nouguchijem. Veliko nevarnost za vse predstavlja Spanec Mimun Ben Ali. Odlikujejo se še Argentina Ernesto Miranda in Horacio Accavallo, Francoz Rebe Libeer, evropski prvak Italijan Burrini in stari Argentinec Pascual Perez.

VREDNOSTNA LESTVICA DRŽAV

1. ZDA 156 točk (63 boksarjev); 2. Anglija 32 (11); 3. Kuba 27 (8); 4. Italija 22 (9); 5. Argentina 20 (13); 6. Filipini 18 (6); 7. Mehika 15 (9); 8. Brazilija in Nigerija 10 (vsaka 2); 10. Japonska (4) in Tajlandija (1) 9; 12. Francija (5) in Portoriko (4) 8; 14. Nemčija 7 (4); 15. Spanija 6 (1) itd.

ŽENA IN DOM

KAKO JEMO RAZLIČNE JEDI

S šparglji (beluš) bomo ravnale takole: postavile jih bomo vodoravno na krožnik, tako da bodo gledali z vršički proti levi; v solnici bomo gostom ponudili maslo z zrihanim kruhom ali – v primeru, da so beluš mrzli – omako iz olja, limone in trdih jajc: gostje vzamejo žličko omake in pomažejo z njo konec belušov. Če pri jedi nimate posebnih klešč, boste prijeli beluš z desnico, pomočili njegovo konico v omako in si z vilicami, ki jih držite v levi, podpirali beluš. Trde dele beluša boste odlagale na poseben krožnik. V nobenem primeru ni dovoljeno rezanje belušev z nožem. Dobro je, ako gospodinja postavi na desno stran poleg kozarca posodo z dvema prstoma vode, da na ta način vsako pomoči prste vanjo, preden si jih posuši s prtičkom.

Ribe jemo s posebnim ribjim priborom. To so vilice s ploščatimi konicami in nož v obliki lopate, brez rezila. Omenjeni pribor uporabljamo kot navadne vilice in nož. Če tega pribora nimate, se boste posluževali navadnih vilic, ki jih boste držali v desnici, kot bi držali žličo v levi pa košček kruha, s katerim si boste pomagali pri jedi. Na enak način jemo tudi vse, kar spremlja ribe. Ne smete pa nikoli rezati rib z navadnim nožem, niti nositi v usta ribjega noža namesto vilic.

Jesti piščanca z nožem in vilicami, ne da bi bili primorani odpovedati se njegovim najboljšim delom, zahteva mnogo spretnosti in izkustva. Skušali boste z nožem odstraniti od kosti čimveč mesa. V starih časih je bilo graje vredno jesti piščanca z roko, odkar pa je neki francoski kralj to storil v prisotnosti vseh, so ga začeli tudi drugi posnemati, tako da se nam zdi danes naravno obirati kost s pomočjo zob in rok. Seveda je treba to napraviti na čimlepši način, potem ko ste odstranile meso z vilicami in nožem, odložite pribor na krožnik in vzemite kost s palcem in kazalcem desne roke ter jo nesite v usta. Ko smo jo nehali obirati, položimo kost na konec krožnika in si s sredico kruha očistimo prste, preden primemo zopet v roke pribor.

Jajce, na katerikoli način pripravljeno, razen trdega, ne režemo nikoli z nožem: vilice držimo v desnici, v levi pa košček kruha, s katerim si pomagamo jesti. Podobno bomo jedli tudi zmleto meso in vso tisto zelenjavo, ki je ne jemo skupno z drugo jedjo, ampak, ki tvori obrok zase.

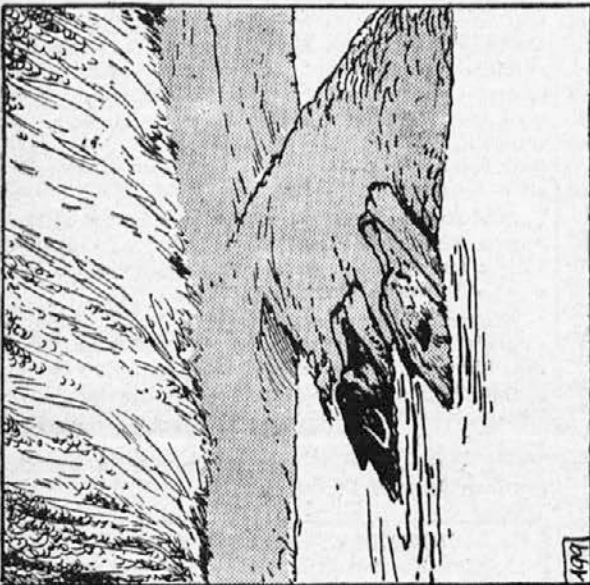
Sladoled jemo s posebno široko in ploščato žličko, ki jo držimo v desnici. Če so servirani poleg sladoleda tudi piškoti, jih vzamete z levo in jih odgriznete z zobmi. Ne poslužujemo se nikoli pri tem vilic in noža.

(Konec prihodnjic)

Ondina

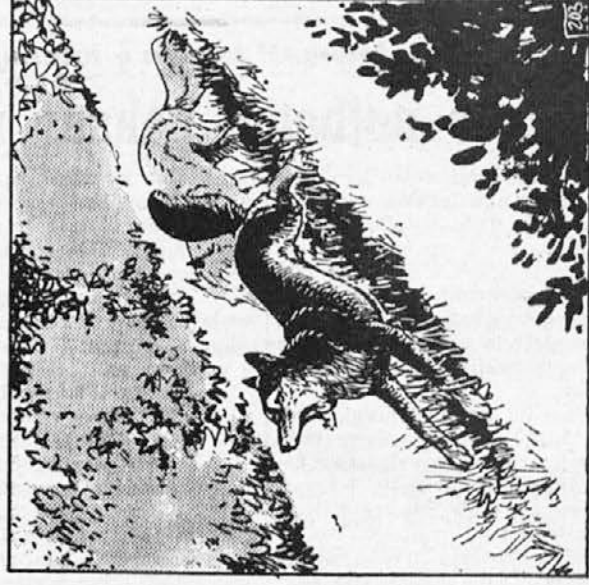
201. Ure in ure je trajalo strahotno divjanje ognja. Seže čez dolgo časa sta Kazan in Siva lahko dvignila glavi in svobodneje zadihala. Bila sta rešena! Toda gozd, ki je še dan poprov zelenel, je odpiral prestrašenim živalim strahoten pogled na uničenje. Osamljena očrnela debla so se dvigovala kvišku kot obtožujoče roke.

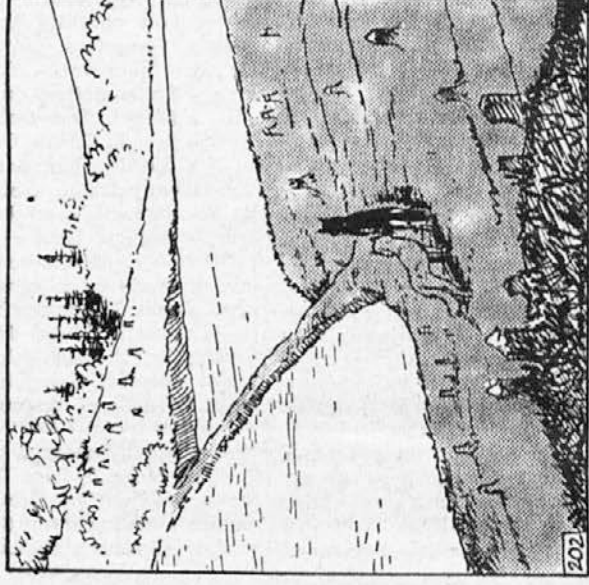
200. Težki dimasti oblaki so padli nizko na pesek. Na najbolj zunanjem robu peščine sta tesno drug ob drugem ležala Kazan in Siva s telesi v vodi. Glavi sta stiskala med prednji šapi. Ogenj je zajel gozd za peščino. Žvižgalo in šumelo je v zraku. Sikaje so padali v vodo ogorki in žareči pepel. Neznosno vroče je postalo.

199. Ris se je poskušal izviti, pa se ni mogel. Le v stran se je zavalil — in se nabodel prav na ostre bodice najbližjega ježevca. Tuleč od bolečine se je poražen umaknil in se pognal v zmedo naravnost proti plamenom. Kuna je nepremično obležala in gledala Kazana. Ježevci so mežikali, kakor da bi močnega zmagovalca prosili za zavetje in milost.

204. Po tem mostu sta Kazan in Siva srečno prispele na drugi breg reke, kjer ogenj gozda ni opustošil. Veselo sta zalajala, ko so se njune šape spet dotaknile mehke zelene trave. Še eno noč in en dan sta potovala, potem sta pa prišla v široko Waterfoundsko močvirje. Nekako v istem času se je proti tem krajem napotil še nekdo.

203. Mesec se je dvignil nad opustošeno deželo. Niti en glas ni odmeval v žalostni samoti, ki je bila včeraj še pravi raj za živali. Kazan in Siva sta vedela, da sedaj tukaj nimata več kaj loviti. Zato sta s svojimi ranjenimi nogami potovala naprej. V jutranjem somraku sta pripela do naselja bobrov. Živali so zgradile čez reko jez.

202. Zvečer je zapihal vetrič in prinesel sveži, hladni zrak z vzhoda in severa. Kuna je prva tvegala pot v tisto, kar je bilo še pred nekaj urami zeleni gozd. Za njo sta odšla tudi Kazan in Siva. Napotila sta se navzgor proti toku reke. Preden se je znočilo, so bile njune šape ranjene od vročega pepela in tlečega lesa.

Za
naše
najmlajše

34

PO
POVESTI
J. OLIVERA
CURWOODA
RIŠE:
M. MUSTER